

'Darmen zijn je tweede hersenen'

Ardol focust op gezonde darmen

Als de darmvertering niet op orde is, ontstaan lichamelijke problemen. Om die te voorkomen is het volgens Ardol-directeur Hubert Gillessen van belang voortdurend aandacht te hebben voor darmgezondheid. "Gezonde darmen zorgen voor betere weerstand. Dat geldt voor jong en oud."

Hubert Gillessen is directeur/eigenaar van Ardol. Het bedrijf dat werd opgericht in 2007, is gevestigd in het Limburgse Susteren, op de locatie van zijn vroegere onderneming Schils Kalvermelk. Hoewel Gillessen op basis van zijn leeftijd ook had kunnen kiezen voor een rustig bestaan als 'pensionado', koos hij enkele jaren na de verkoop van het kalvermelkbedrijf toch opnieuw voor het ondernemerschap. "Ik ben gedurende mijn loopbaan altijd inventief geweest en ben dat gebleven. Ik geniet er van om kennis te vergaren en te delen. De kennis en ervaring die ik in de loop van de jaren heb opgedaan, legden de basis voor de producten die we met Ardol hebben ontwikkeld en met succes op de markt brengen", legt Gillessen uit. Onder eigen naam wordt de Nederlandse markt bediend met producten als Lianol en Basdiar. "Dat contact heb je nodig om je product te blijven ontwikkelen." Internationaal wordt de verkoop en distributie verzorgd door Huvepharma.

Fundament

Komend uit de kalvermelksector realiseert Gillessen zich als geen ander hoe belangrijk de eerste fase in het leven van een dier is. "Het is net als bij een huis: het fundament van het gebouw moet goed zijn om een storm te kunnen doorstaan." En daar schort het bij dieren nog wel eens aan, meent de ondernemer. "Als je kijkt naar de jongdiersterfte dan is de uitval bij biggen en kalveren nog altijd een punt van zorg." Zeker nu consument en maatschappij steeds kritischer kijken naar de dierhouderij, moeten veehouders zich nog meer richten op het voorkomen van uitval. Gillessen: "Als je een Formule 1 zeug hebt, moet je haar ook zo behandelen en niet volstaan met een behandeling die past bij een goede middenklasse auto."

Natuur

Moedermelk is in de startfase het beste wat de natuur te bieden heeft. "De natuur biedt zo veel kwaliteit. Niets legt een betere basis voor de opbouw van weerstand dan dat", benadrukt de Ardol-directeur. Met de huidige productieresultaten in de varkenshouderij is de hoeveelheid moedermelk van een zeug echter niet toereikend. "En dus is het onze taak als mens en verzorger van de dieren om ervoor te zorgen dat we binnen ons systeem zo goed mogelijk de natuur benaderen en biggen bij de start zo veel mogelijk natuurlijke weerstand meegeven." Volgens de visie van Ardol gaat het daarbij om de juiste mix van management, zorg en voeding. Gillessen is enthousiast over de ongekende technologische mogelijkheden die er tegenwoordig zijn ter ondersteuning van het diermanagement. "Bijna alles is meetbaar. Met die informatie kun je als veehouder veel doen, vooral als het gaat om preventie of bijvoorbeeld selectief inzetten van middelen bij voorkeur op natuurlijke basis. Voorkomen is beter dan genezen en vooral ook goedkoper."

Gezonde start

Een gezonde start van een big of kalf begint voor hem bij goede zorg voor de zeug of koe al voor de geboorte. "Hoe beter je voor de moeder zorgt, hoe gezonder het nageslacht." Vanuit zijn verleden als kalvermelkproducent weet hij dat als geen ander. "Ik ben een echte melkboer", grapt hij. Ook destijds dook Gillessen veelvuldig in de boeken en vakliteratuur. Met een verkoopverhaal neemt de ondernemer geen genoegen. Hij wil van de hoed en de rand weten, toen al en nu nog. "Ik kan me dagen bezig houden met het bij elkaar zoeken en met elkaar vervlechten van informatie. Allemaal met als doel inzicht te krijgen in wat werkt en

“Melk is goed, Basdiar is beter omdat het aansluit bij de natuurlijke wroetbehoefte”, aldus Ardol.

waarom het dan werkt. Die informatie kan ik vervolgens gebruiken bij de verdere ontwikkeling van onze bestaande producten, of voor het ontwikkelen van een nieuw product.”

Studie

Tijdens zijn literatuurstudies verdiepte Gillessen zich onder andere in het vervangen van melkpoeder door plantaardig eiwit en de consequenties daarvan. In zijn zoektocht naar informatie stuitte hij onder andere op het gegeven dat mensen met chronische vermoeidheid of een postnatale depressie in het algemeen een laag IgF1-gehalte (Insuline like growth factor) hebben. “Als dat bij de mens het geval is, dan zal dat bij dieren niet anders zijn. Vanuit die gedachte onderzocht ik hoe ik met behulp van productontwikkeling het IgF1-gehalte kon verhogen.” Die kennis leidde onder andere tot innovaties in de Schils-kalvermelk. Met de verkoop van het bedrijf werden die producten mee verkocht, maar Gillessen behield de mogelijkheid om het onderzoek dat eraan ten grondslag lag te behouden en daarop voort te bouwen. Hij verlegde daarbij de aandacht naar de varkenshouderij. “Een logische stap, want van alle productiedieren staat het varken in alle opzichten het dichtst bij de mens.” Gillessen ontwikkelde een techniek (extractie en fermentatie) voor het optimaliseren van aardappelleiwit. Met behulp daarvan zag zijn eerste eigen Ardol-product het licht: Lianol. “Een echte innovatie”, zegt de ondernemer met gepaste trots.

Plantaardig

Het product, op basis van gefermenteerd aardappelleiwit, is inmiddels tien jaar op de markt. “Een van de eerste gebruikers destijds was Boerenbond Deurne. Zij voegden het toe aan het zeugenvoer. In de praktijk resulteerde dat bij de zeugenhouders in een big meer.” De verklaring daarvoor zit in het feit dat de werkzame stoffen in Lianol ervoor zorgen dat de productie van IgF1 door het dier zelf wordt gestimuleerd en verbeterd. “Het voer aanvullen met Lianol heeft daarom alleen maar zin als het IgF1-gehalte te laag is. Is dat gehalte eenmaal op het juiste niveau, dan is het additief niet meer nodig. Het natuurlijke proces in het dier is dan weer op peil.”

Lianol heeft volgens de producent een langdurig effect. “Mits het managementsysteem klopt”, waarschuwt Gillessen. En daarin speelt de veehouder zelf een sleutelrol. “De veehouder kan steeds meer meten en daardoor ook beter weten waarop hij moet sturen. Dat geldt ook in dit geval, maar dan is het wel van belang dat je kijkt naar de data die je ter beschikking hebt.” Gillessen hanteert daarbij het adagium: ‘Vertrouwen is goed, maar controleren is beter’. Om meetbaar te maken of Lianol in een bepaalde situatie de juiste oplossing is voor het gesignaleerde probleem, werkt Ardol met checklijsten. “Op die manier brengen we invloedrijke factoren in kaart, maken we informatie meetbaar en kunnen

“Het is onze taak als mens en verzorger van de dieren ervoor te zorgen dat we binnen ons systeem de natuur zo goed mogelijk benaderen”, aldus Hubert Gillissen.

we ook parallellen trekken tussen ondernemers, in Nederland, maar ook in het buitenland.”

Immunititeit

Ondanks de goede zorg voor de zeug met behulp van Lianol bleef Gillissen zich verbazen over de aanhoudend hoge uitvals cijfers. “Als je een product in de markt zet dat in potentie meer biggen per zeug geeft, wil je ook dat die biggen blijven leven.” De ondernemer verdiepte zich daarom in de verdere ondersteuning van de pasgeboren big. Zijn zoektocht naar oplossingen wees hem in de richting van algen. “Qua voedingswaarde zit er meer in algen dan in babyvoeding.” Belangrijk verschil tussen mens en dier, is dat een mens eet op basis van ratio en een dier wordt geleid door zijn gevoel. “Een dier neemt van nature wat goed voor hem is.” De gecombineerde kennis van Lianol en algen leidde bij Ardol tot het inzicht dat hieruit een product kan worden gemaakt dat zorgt voor verhoogde immunititeit. En juist dat is een van de belangrijkste dingen die moederdieren aan hun nageslacht meegeven via de biest. “Een aanvullend voer dat bijdraagt aan het verhogen van de immunititeit van pasgeborenen daar was ik naar op zoek. Daarmee kun je de uitval verlagen.” Het denkwerk en experimenteren met ingrediënten resulteerde uiteindelijk in de ontwikkeling van Basdiar. De exacte samenstelling ervan geeft de producent niet prijs. “Dat is het geheim van de smid.”

Weerstand

Basdiar verhoogt de verteerbaarheid van eiwit. Daarmee draagt het product volgens Ardol bij aan de optimale vertering van de zeugenmelk door de biggen. Basdiar is geen melkvervanger, benadrukt de producent. “Met vervangende melkproducten hebben we de uitval bij biggen nooit goed kunnen terugdringen. Die ervaring hebben we zowel in de kalverhouderij als in de varkenshouderij.”

Basdiar wordt als aanvullend voer al direct bij de geboorte van de biggen in het kraamhok aangeboden, liefst in de buurt van het voerstation van de zeug. “Zien eten, doet eten. Dat geldt ook voor de biggen. Ze zien hun moeder eten en doen dat gedrag na in hun eigen voerbak. Op die manier krijgen ze, naast moedermelk, direct vanaf het begin kleine hoeveelheden van het aanvullend voer binnen.” Praktijkproeven hebben inmiddels

veelvuldig aangetoond dat in tomen met biggen die Basdiar kregen, de uitval significant daalt. Gillissen realiseert zich dat het indruist tegen de wetmatigheid waaraan de sector tot nu toe vasthield: moedermelk kan alleen worden vervangen door kunstmelk. Basdiar bewijst volgens hem dat het ook anders kan en eigenlijk beter anders kan. “Melk is goed, Basdiar is beter, want biggen hebben een natuurlijke wroetbehoefte.”

De verklaring van de gunstige werking van Basdiar zit volgens de Ardol-directeur in het feit dat biggen al direct na de geboorte worden blootgesteld aan pathogenen. De werkzame stoffen in Basdiar binden zich aan eventueel aanwezige pathogenen en verhogen de weerstand van de jonge dieren. Ardol adviseert gebruikers het product de eerste zeven dagen in het kraamhok te verstrekken. “Daarna kunnen de biggen een biggenvoer krijgen.”

Fokkerij

Gillissen constateert een zekere terughoudendheid bij het gebruik van Basdiar in de diervoederindustrie. Vandaar dat Ardol er in eerste instantie voor kiest om vooral varkensfokkers te enthousiasmeren, onder andere door de aanwezigheid op beurzen zoals de LIV in Venray. Daar kregen geïnteresseerde varkenshouders het aanbod om een proefpakket aan te vragen en zelf te ervaren wat Basdiar in de kraamstal kan betekenen. “Tot nu toe zijn het vooral de voorlopers in de sector die ons product willen proberen. Vanuit de fokkers komen vervolgens gerichte vragen richting diervoederproducenten om startvoerders aan te passen.” Gillissen constateert dat gebrek aan informatie en kennis in veel gevallen nieuwe ontwikkelingen nog in de weg staat. “Vandaar dat we er onlangs voor hebben gekozen de thuismarkt vanuit Ardol zelf te bedienen, niet via de handel en distributie. Bij de introductie van een nieuw product is het belangrijk dat het juiste verhaal erbij wordt verteld, maar vooral ook dat wij van gebruikers terugkoppeling krijgen. Met die informatie kunnen wij onze producten optimaliseren en verbeteren.” Tot nu toe zijn de gebruikers van Basdiar tevreden, getuige ook de hoeveelheid herhaalbestellingen. “Enige klacht die we tot nu toe hebben gekregen, was dat het product, een poeder, stoffig is. Die opmerking nemen we heel serieus. We werken daarvoor aan een oplossing.”

Ontwikkeling

Het verkregen inzicht leidt bovendien tot ideeën voor nieuwe producten. De medewerkers van Ardol zijn al bezig om op basis van een combinatie van algen en Lianol een product te ontwikkelen dat mogelijk effect heeft op staartbijten. “Waarschijnlijk ligt aan dat gedrag een laag serotoninegehalte ten grondslag. Als we het gehalte van dit gelukshormoon op peil kunnen krijgen via een supplement, kunnen we misschien het ongewenste gedrag voorkomen.”

Maar ook hier wijst de Ardol-directeur op het belang van goed management. “Met voer en supplementen kun je niet recht zetten wat in het management niet op orde is. Alles moet kloppen wil je maximaal meerwaarde uit de dierhouderij halen.” De Ardol-directeur blijft dan ook wijzen op het belang van blijvende controle. “Steeds meer bedrijven werken met vreemd personeel. Dat heb je als ondernemer niet meer alle details zelf in de vingers. Maar de hedendaagse technologie maakt het mogelijk om veel informatie die je nodig hebt, te automatiseren, waardoor je als manager makkelijker kunt monitoren en dus tijd kunt bijsturen als dat nodig is.”